A. 1835. No. 128.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 22 October.

BERLIJN, den 16den October.

Zijne Majesteit de Keizer van Rusland is, op de terugreis van Fischbach naar hoogstdeszelfs staten, in den voormiddag van den 14den dezer door Breslau gekomen en heeft zonder oponthoud de reis voortgezet. Hare Majesteit de Keizerin bevindt zich nog te Fischbach.

Uit Teplitz wordt gemeld, dat de aldaar achtergeblevene beambten van het Oostenrijksche Keizerlijke Huis volop werk hebben met de vereffening van schuldvorderingen. Er zijn gedurende het verblijf der vorsten te Teplitz aldaar groote sommen in omloop gekomen.

Tusschen Teplitz en Praag zijn niet minder dan 44 eerebogen opgerigt geweest.

HANOVER, den 13den October.

Onze stad had gisteren namiddag en in de eerste avonduren een onrustig aanzien. Des voormiddags moest, bij de manoeuvers der troepen in de nabijheid, een gedeelte der lastig toedringende aanschouwers door de landdragonders ten laatsten met eenige platte sabelslagen teruggedreven worden. Een kleedermakersgezel kreeg daarbij eene schampwonde in het aangezigt. Daar hij bovendien beschonken was, werd hij naar het aan het andere einde der stad gelegene ziekenhuis gebragt. Zulks geschiedde onder het geleide der van straat tot straat aangroeijende menigte, en spoedig verspreidden zich overdrevenste geruchten van de geweldadigheden, bij de manoeuvers voorgevallen, en de bloedige en doodelijke gevolgen daarvan. Voor de kazerne der landdragonders ontstond een oploop, en gedurende het verhoor van eenige gearresteerden en derzelver vervoer tusschen het gevangenhuis en het bureau der politie, waren in de omliggende straten vele menschen, meest handwerksgezellen, straatjongens en vrouwen verzameld, weshalve tot handhaving der orde hier en daar krijgsvolk geplaatst werd. Toen het geheel donker werd, verspreidde zich de menigte in de stad, maar verzamelde zich weder voor de Glevenpoort, [illegible] Koninklijke landdragonders moest komen, en bij de daarbij ontstane opschudding twee ingezetenen zwaar gewond werden.

LONDEN, den 17den October.

Onlangs is de bisschop van Londen van deszelfs bezoek in Holland en Belgie alhier terug gekomen.

Zr. Ms. ministers hebben nieuwelings met den heer *R. Napier*, te Glasgow, eene overeenkomst gesloten tot het bouwen van een stoomschip van duizend ton groot, en driehonderd paardenkracht. Gezegd stoomschip, hetwelk den naam van *de Auckland* voeren zal, is bestemd om op de Roode zee dienst te doen, en zal alzoo waarschijnlijk met de gemeenschap tusschen Engeland en Oost-Indie in verband staan.

Het van Liverpool naar New-York bevrachte Amerikaansche schip *Eagle*, groot 700 ton, en eene zeer kostbare lading, ter waarde van 200,000 p. st. inhebbende, is, luidens aangebragte berigten met Zr. Ms. paket Spey, op den 1sten September ll., aan de zuidzijde van Sable Island, gestrand, en, na het aan wal brengen eener waarde van 20,000 p. st. in specie en juweelen, geheel uiteen geslagen. Een gedeelte van het scheepsvolk, hetwelk zich van de verwarring bediend had, om zich van het geredde meester te maken en zich met een, zich daar bevindend klein schoonerschip weg te maken, is te Boston gelukkig in verzekering genomen.

PARYS, den 18den October.

Gisteren namiddag heeft Zijne Excell. *Reschid-Bey-Effendi*, ambassadeur van de Ottomansche Porte, den Koning in een bijzonder gehoor eenen brief van gelukwensching van Zijne Hoogheid overhandigd, betrekkelijk de bewaring van 's Konings leven bij den moorddadigen aanslag van den 28sten Julij. — Daags te voren heeft de genoemde gezant met zijne secretarissen bij den Koning en de Koninklijke familie het middagmaal gehouden.

— Het ministeriele ochtendblad maakt het publiek opmerkzaam op de nieuwe betrekkingen tusschen Frankrijk en de Porte. Het tegenwoordige gezantschap staat gelijk met de groote Europesche ambassades. Het hoofd van de Turksche legatie des vorigen jaars had slechts den titel van gevolmagtigd minister bij het Fransche gouvernement. *Reschid-Bey-Effendi* daarentegen voert den titel van Ambassadeur der verhevene Porte bij Z. M. *Lodewijk Philippus*. *Reschid-Bey* is een man van veertig jaar, is klein van gestalte, en heeft een minzaam en deftig voorkomen. Hij is geleerd en in zijn land zeer geacht. Zijn kostuum bestaat uit een blaauwen Franschen gekleeden jas, met goud geborduurd, een gouden gordel en een diamanten plaat op de borst. Voorts draagt hij de gewone roode muts. — De brief van gelukwensching van den grooten heer is ongeveer drie voet lang en vier of vijf duim breed. Hij is zeer net geschreven en op den kant door den Sultan geteekend.

— De Fransche regering heeft tijdingen uit Madrid tot den 10den dezer ontvangen. De junta's van Cadix en Sevilie hebben zich onderworpen. De graaf *de Las Navas*, die met zijne benden nog altijd bij Manzanarez is blijven staan, en omtrent wiens verdere ondernemingen men te Madrid ver van gerust was, is in eigen persoon te Madrid gekomen. Men weet niet stellig wat hij aldaar verrigt heeft; maar de geruchten zeggen, dat hij den minister *Mendizabal* niet heeft kunnen te spreken krijgen, daar uit de voorloopige zijdelingsche onderhandelingen genoegzaam bleek, dat zij het niet eens zouden worden. De graaf *de las Navas* wil van de souvereiniteit des volks uitgaan en de minister *Mendizabal* houdt vast aan het koninklijk statuut.

— Bij een dekreet van de Koningin-Regentes is de oprigting van drie bataljons jagers bepaald, die, zoo lang de burgeroorlog voortduurt, ten laste van hare bijzondere fondsen zullen uitgerust, gewapend en onderhouden worden. Bij een ander dekreet worden de bisschoppen aangeschreven, om de benoemingen van geestelijken te staken, tot dat er maatregelen genomen zijn om het overgroot aantal priesters in Spanje te verminderen.

Aan de censeurs in Spanje is aanschrijving gedaan, om, in afwachting eener wet op de drukpers, aan de dagbladen eene betamelijke vrijheid van schrijven te laten, als nuttig voor de belangen van het algemeen.

Den 9den hebben de Christino's eenen togt naar Morentin gedaan. Don *Carlos*, die zich met zijne armee te Estella bevond, is op Cirauqui en Maneru teruggetrokken. *Cordova* heeft met 13,000 man de linie van de Argaga bezet. Bij de Carlisten heerscht tegenwoordig geldgebrek. Afgezonderde benden van dezelven stroopen thans in Katalonie en veroorzaken er veel onrust.

— Men heeft de dagbladen uit Saragossa tot den 11den dezer ontvangen. De rust was toen in die stad hersteld.

Het ministeriele avondblad meldt, dat het traktaat wegens het zenden van Portugeesche hulptroepen naar Spanje den 24sten September te Lissabon geteekend is. Tien duizend man zullen Spanje binnenrukken.

Volgens sommige dagbladen zou er eene bijeenkomst van ministers der groote mogendheden te Parijs aanstaande zijn, en zou men daar met elkanderen beraadslagen over de zaken van Spanje. Ook wil men, dat in den Franschen raad van ministers nog gedurig de vraag over eene gewapende tusschenkomst van Frankrijk op het tapijt komt, en daaromtrent nog altijd verschil van gevoelen blijft heerschen.

BRUSSEL den 18den October.

De Koning en de Koningin zijn gisteren namiddag om vier uur naar Parijs vertrokken.

Een krankzinnig geworden officier der artillerie heeft gisteren nacht het gansche garnisoen in rep en roer gebragt. Hij zeide hooger orders te hebben, nam alle wachten in oogenschouw, en ging vervolgens met eenen officier naar den kolonel der guides om hem aan te zeggen, dat hij zijn regement moest laten opzitten. Zoo is hij ook bij de overige bevelhebbers gekomen, met den last om de troepen dadelijk onder de wapens te brengen. Alles is nog al goed afgeloopen, behalve dat eenigen, die naar de aanzeggingen van den nachtelijken inspecteur geluisterd hebben, straf hebben ontvangen. De kranke is naar het hospitaal gebragt geworden.

'sGRAVENHAGE, den 19den October

Eergisteren en gisteren zijn alhier aangekomen H. K. K. H. de Prinses van Oranje, benevens Z. K. H. Prins *Albert* van Pruissen. Binnenkort wordt Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik* van Hoogstdeszelfs zeetogt in deze residentie terugverwacht. Heden morgen is H. K. K. H. de Prinses van Oranje naar Soestdijk teruggekeerd.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van

heden, welke onder het voorzitterschap van den baron *Collot d'Escu-* *ry tot Heinenoord*, laatste voorzitter der kamer, is gehouden, is voor- gelezen een koninklijk besluit, waarbij de commies van staat, baron *de* *Constant de Rebecque*, gedurende de afwezigheid van den graaf *van* *Limburg Stirum*, gelast wordt de betrekking van commies-griffier bij de Kamer te vervullen. Vervolgens is men overgegaan tot het onder- zoek van de geloofsbrieven der nieuw benoemde leden van de Kamer, en zijn dezelve alle, met uitzondering van den heer *van Dam van Is- selt*, die afwezig was, toegelaten, daar hunne geloofsbrieven in volko- mene orde werden bevonden. Tot de verkiezing van drie kandidaten voor het voorzitterschap overgegaan zijnde, zijn daartoe gekozen, na drie stemmingen, de heer *Dijckmeester* tot eersten kandidaat met 28 der 46 stemmen; de heer *van Meeuwen* tot tweeden kandidaat met 31 stemmen; terwijl bij de eerste stemming dadelijk tot derden kandidaat werd gekozen de baron *Collot d'Escury*. De lijst dezer drie kandida- ten zal morgen den Koning worden aangeboden door eene commissie, zamengesteld uit de heeren *Clifford*, *Boddaert*, *Cats*, *Kniphorst*, *van* *Tuyll van Heeze*, *van Rappard*, *Repelaer* en *Lemker*. Nog is gele- zen eene missive van Z. Exc. den secretaris van staat, daarbij kennis gevende, dat Z. Exc. de minister van financien door den Koning is ge- last geworden, om overmorgen, Donderdag middag ten een ure, aan de Tweede Kamer de ontwerpen der financieele wetten voor te dragen. Eene commissie, bestaande uit de heeren *van den Mortel*, *Schimmel- penninck*, *van Reenen* en *Muller*, werd benoemd, om den minister te ontvangen en uit te leiden. De vergadering ging daarna tot aan- staanden Donderdag, ten 12 ure, uiteen.

UTRECHT, den 19den October.

Z. K. H. de Prins *van Oranje* is gisteren van Soestdijk naar 's Gra- venhage teruggekeerd, en is heden derwaarts gevolgd geworden door H. K. K. H. de Prinses *van Oranje*, die Donderdag namiddag van hare buitenlandsche reis aldaar was terug gekomen.

— Gisteren is nog deze stad doorgereisd Z. K. H. Prins *Albert van* *Pruissen*, komende van Nijmegen en zich insgelijks naar 's Hage bege- vende.

— Het strekt ons tot een bijzonder genoegen, aan den zoo zigtbaar in dit gewest en in deze stad algemeen gebleken wensch, omtrent het voortdurend verblijf van onzen hooggeachten Gouverneur in hetzelve, te kunnen te gemoet komen, door te berigten, dat de door ons in het [illegible] gemelde tijding, welke, zoo het

(*Utrechtsche Courant*)

ZOELMOND den 17den October.

Gisteren namiddag heeft er een treffend voorval aan het Beusichem- sche veer plaats gehad. *Dirk de Vree*, knecht bij den stalmeester *Bosschaart* te Utrecht, kwam met zijne huisvrouw, in een rijtuig van zijnen meester, van Tiel. Met dit rijtuig, bespannen met twee paarden, in de gierpont gereden zijnde, plaatste hij hetzelve vooraan, daar er te gelijkertijd nog drie vrachtwagens moesten overgebragt worden. De paarden kwamen zoodoende met de voorpooten op de brug van de pont te staan. Zijne huisvrouw met hem van het rijtuig gestapt zijnde, plaatste zich met een meisje aan de regterzijde naast de paarden op de brug. Bij het inrijden van den derden vrachtwagen schijnen de paar- den van *Bosschaart* geschrikt te hebben, althans zij sprongen eensklaps van de hand uit over den brugboom in de rivier en rukten in die vaart de huisvrouw van *de Vree* mede. In het water gestort, greep deze zich aan het boord der pont. De beide paarden waren met den kop en het voorlijf in de rivier en met de achterpoten op den boom der brug hangende. De vrouw bevond zich met haar hoofd tusschen de achterpooten. In dien gevaarvollen toestand, had de zoon van den veerman *Otto Mol*, *Gerardus* geheeten, oud zeventien jaar, die het veer bediende, de tegenwoordigheid van geest en den moed om zich daar tusschen te werpen, de vrouw te grijpen en bij de hand vast te houden. Maar de paarden deden de hevigste rukken om los te komen, en bragten in deze worsteling de ongelukkige vrouw verscheiden hoef- slagen toe. Deerlijk gewond, geheel bedwelmd en met bloed overdekt hing daar nu de ongelukkige, aan de hand van haren man die haar mede gegrepen had, en aan de hand van den genoemden jongeling tus- schen de voortdurend hevig worstelende paarden in. Er was geene mogelijkheid om er haar tusschen uit te trekken, en het scheen dus geschapen, dat zij door dezelve zou verpletterd worden. Wanhopige toestand! De man beseft dit, hij snijdt de strengen of reepen der tui- door en roept den wakkeren *Gerardus Mol*, die de vrouw nog steeds bij de hand vasthield, toe: « In Gods naam laat ze los, als ze dan toch « omkomen moet, laten de paarden haar dan niet meer martelen, welligt « komt ze aan de andere zijde der brug door en dan kunnen wij haar grij- « pen." De jongeling denkt even zoo, laat de vrouw los, ijlt naar de andere zijde der brug en heeft het geluk de drenkelinge, welke, door den sterken stroom voortgestuwd, toen juist boven komt, te grijpen en vervolgens met behulp van haren man haar in de pont te trekken. — De overige passa- giers en voerlieden stonden daar als versteend, en dat niemand hunner ter hulp toeschoot, was dan ook de oorzaak, dat een der paarden ver- dronk. — De lijderes werd dadelijk naar het veerhuis gebragt, hoogst deelnemend van het noodige voorzien, voorloopig zoo goed mogelijk aan het hoofd, waaraan zij verscheidene en zware wonden bekomen had, verbonden en vervolgens te bed gelegd. Er werd een geneesheer geroepen om haar verder te behandelen. Deze vond haar niet geheel hopeloos, en heden verneemt men nader dat er allezins uitzigt is op hare genezing en herstelling.

Dit voorval kan strekken ter waarschuwing, om bij het overvaren van wateren en rivieren zich niet voor rijtuigen, paarden of andere dergelijke dieren te plaatsen; maar als deze zich in het vaartuig bevin- den, steeds achterin te gaan en te blijven.

AMSTERDAM, den 20sten October.

Beurs van den 19den *October*.

De berigten uit Spanje zijn heden van zeer weinig belang en bepa- len zich alleen tot bevestiging van tijdingen, welke men reeds vroe- ger wist; daardoor is ook de beweging in Spaansche schuldbrieven ge- ring, doch waren allen tot iets lagere koersen verkrijgbaar.

Onze binnenlandsche effecten handhaven volkomen hunne aangeno- mene willige houding. Eene bijzondere vermelding verdienen echter aandeelen handelmaatschappij, welke gevoelig van dag tot dag vooruit- gaan; men weet voor deze rijzing geene andere oorzaak aan te geven, dan den bloeijenden staat der maatschappij. De verkoopingen, sedert eenigen tijd geschied, zijn alle verwachting te boven gegaan, en door- dien het fonds zelf in zeer vaste handen is, kon deze vooruitgang, welke sedert korten tijd bijna 12 pCt. bedraagt, plaats hebben.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$ in posten verhandeld; 5 pCt. $101\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$ bij zeer geringe affaire; kansbiljetten $25\frac{1}{16}$ à $\frac{1}{8}$ bij veel levendigheid; van oude sijndicaat werden eenige kleine partijtjes à $95\frac{5}{8}$ en $\frac{3}{4}$ en van nieu- we à $79\frac{3}{4}$ omgezet; aandeelen handelmaatschappij klommen van $117\frac{3}{4}$ tot $118\frac{3}{4}$ en bleven tot dezen verhoogden koers gezocht; nieuwe $101\frac{7}{8}$ bij zeer weinig omzet.

Spanje. 5 pCt. perpetuelen $30\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$; dito 3 pCt. $18\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{8}$, beide bij geringen handel; Fransche uitgestelde $14\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$ in kleine partijtjes omgezet; obligatien cortes zijn $30\frac{1}{8}$, $\frac{1}{8}$ à 30 gebleven; coupons derzel- ve 19 bij weinig affaire.

Oostenrijk. 5 pCt. metallieken $98\frac{3}{4}$ à [illegible] kleine partijtjes gedaan; naar $2\frac{1}{2}$ pCt. was veel vraag; de koers steeg tot 57 pCt.; in 4 pCt. [illegible] $91\frac{3}{4}$ en 92 gedaan [illegible] noemenswaardi- ge omzetting, op hun laatste standpunt gehandhaafd.

Beurs van den 20sten *October*.

Wij hadden heden eene aanmerkelijke beurs, wat onze binnenland- sche effecten betreft. De troonrede, door onzen Koning gehouden, heeft, in weerwil dat onze stand met Belgie dezelfde blijft, veel genoe- gen gegeven; de inlichtingen nopens onze inwendige aangelegenheden worden als zeer voldoende beschouwd en veel kooplust openbaarde zich daardoor ook voor alle onze binnenlandsche schuldbrieven.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. opende à $55\frac{5}{16}$, steeg tot $55\frac{7}{8}$ en bleef tot dezen koers gezocht; 5 pCt. openden à 102; klommen allengs tot $102\frac{3}{8}$ en bleven op deze hoogte; er is zeer veel daarin gedaan; restanten $1\frac{3}{4}$ en $1\frac{7}{32}$ gedaan; kansbiljetten $25\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$ met veel omzet; oude sijndicaat $95\frac{7}{8}$ à 96; nieuwe $79\frac{7}{8}$ bij geringe afdoeningen; aandeelen handelmaatschap- pij vervolgen hunne vooruitgaande beweging, en hadden reeds in den loop der beurs den koers van $120\frac{3}{4}$ bereikt, doch bleven ten slotte $119\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$.

Spanje. Het inrukken van Portugeesche hulptroepen op Spaansch grondgebied, hetwelk, volgens particuliere correspondentie uit Parijs, werkelijk zoude geschied zijn, heeft op de koersen der Spaansche schuld- brieven geenen merkwaardigen invloed uitgeoefend, ofschoon derzelver houding over het algemeen iets williger dan gisteren was. De positie kan voor don *Carlos* zeer netelig worden; dit erkent men vrij algemeen. Tot de volgende koersen heeft men verhandeld: 5 pCt. perpetuelen van $30\frac{1}{4}$ tot $30\frac{3}{4}$ en bleven $30\frac{11}{16}$; 3 pCt. $18\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$; Fransche uitgestelde $14\frac{3}{16}$ en $\frac{1}{4}$; cortes $30\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$ à $\frac{3}{8}$ gebleven.

Russische en Oostenrijksche schuldbrieven waren tot de koersen van gisteren goed te plaatsen. [illegible]

Mengelwerk.

Spanje.

In ons voorgaand nommer hebben wij onzen geëerden lezers een beknopt over- zigt gegeven van de geschiedenis en den hoofdzakelijken inhoud der bewuste Spaan- sche constitutie van 1812, en daarbij, ten slotte, onze meening geopperd, dat die constitutie, in de gegevene omstandigheden, alles behalve toereikend is, om aan de algemeene verwarring der staatkundige begrippen in *Spanje* een gewenscht einde te maken. Wij hebben, volgens de jongste berigten, gezien, dat de voor die constitutie zoo hoogst ingenomene Junta's het beter geoordeeld hebben, zich te ontbinden en alle verdere tegenkanting tegen het bestaande regerings-bestuur te staken, omdat zij verwittigd zijn, dat het Madridsche gouvernement heil, en voor deszelfs eigendommelijk bestaan, en ter bevordering der algemeene onder- wijzende orde van zaken, veiliger en doeltreffender geoordeeld heeft, den constitu- tionelen middelweg te kiezen en de cortes tegen den 16. November eerstkomende

bijeen te roepen, ter voorstelling eener nieuwe verkiezingswet, wier grondslagen de tijd zal moeten leeren, of zij op de leest der constitutie van 1812, of op eene andere uitgevondene geschoeid zijn.

Onder de moeijelijkste hulpmiddelen, om er een momentaneele algemeene tegenwerking van een bestaand regerings-bestuur, het hoofd te bieden, behoort, vooral in het zoo veelhoofdig als veelvuldig verdeelde *Spanje*, het onderhavige; en de aanvankelijke triomf, die de aanwending van zoodanigen maatregel, door de eigenwillige ontbinding der diep gewortelde Junta's ten gevolge heeft gehad, mag met regt belangrijk heeten.

Grooter en belangrijker zal echter die zegepraal zijn, wanneer door het bestaande Spaansche gouvernement, onder de leiding van MENDIZABAL, het krachteloos maken der eigenlijk gezegde republikeinsche partij stand grijpt; en de, in zoo vele opzigten, magtige tegenstrevers van het door *Frankrijk* en *Engeland* erkende regerings-bestuur, kunstmatig tot stilzwijgen en tevredenheid worden gebragt.

Voor het welzijn van het reeds zoo hevig geteisterde *Spanje* wenschen wij zulks van harten, in zoo verre namelijk, dat, bij eene in het zuidelijk Schiereiland zoo zeer gewenschte herstelling van orde en wettelijke rust, geene inbreuken mogen stand grijpen op de bevordering en handhaving van algemeene volksregten en volksvrijheden, waartegen wij ten allen tijde onze stem zouden meenen te moeten verheffen.

Naamlooze Maatschappijen.

Nog altijd is het vraagstuk, in hoeverre de regering op de oprigting van naamlooze maatschappijen voortdurend of tijdelijk toezigt houden zal, onbeslist. Nadat de regering, in 1834, aan de Staten-Generaal voorgedragen had, om alle maatschappijen aan dergelijk toezigt te onderwerpen, heeft zij, ten gevolge der van allerlei zijden daartegen gemaakte bedenkingen, in eene uitgebreide memorie getracht die bezwaren uit den weg te ruimen, doch is zij daarin geenszins ten genoege van allen geslaagd. Een jaar later, in de maand April 1835, is door het Gouvernement aan de Staten-Generaal eene nieuwe voordragt gedaan, waarbij het toezigt op de naamlooze maatschappijen tot derzelver oprigting bepaald wordt; doch ook dit voorstel heeft al wederom de goedkeuring van de meerderheid der leden van de Tweede Kamer niet mogen verwerven, waarvan de beraadslagingen in de afdeelingen, over dit belangrijk onderwerp gehouden, ten bewijze kunnen strekken. De behandeling van dit moeijelijk onderwerp heeft zich niet alleen tot de kamers bepaald, maar zich ook buiten dezelve uitgestrekt. Onder anderen heeft de heer F. A. VAN HALL, advokaat te Amsterdam, ten vorigen jare deswege een geschrift in het licht gegeven, waarin de noodzakelijkheid van de onafhankelijkheid des handels, bij het oprigten van naamlooze maatschappijen, onzes inziens, op eene allezins overtuigende wijze, is verdedigd geworden.

De schrijver zegt de regering dank voor het afzien van alle toezigt op de naamlooze maatschappijen, *nadat die eenmaal opgerigt zijn*, waardoor zij, zegt de heer VAN HALL, bewijst voor overtuiging vatbaar te wezen, en geestkracht genoeg te bezitten, om dit te kunnen erkennen; doch hij hoopt, dat de wisseling van denkbeelden tusschen 's Konings gouvernement en de Staten-Generaal, welke alsnu door de voorstelling dezer wetten wordt opgewekt, en tot welke de Kroon de Staten-Generaal uitlokt, aanleiding geven zal tot meerdere en meer gewigtige verbeteringen; want anders zoude de handel, zijns bedunkens, daardoor weinig gebaat, of liever, deszelfs toestand inderdaad verergerd zijn. Hij gelooft niet, dat de zaak, zoo als door de regering was aangevoerd, als uitgeput te beschouwen is, te minder omdat geene der door hem tegen de meening der regering aangevoerde bedenkingen, door eene enkele tegenbedenking zijn wederlegd geworden. Zijns inziens, moet van de ondervinding van 22 jaren worden gezwegen, daar toch tot 1827 of 1828 door onze regering volstrekt nimmer eenige zwarigheid is gemaakt bij het verleenen harer bewilliging tot oprigting van naamlooze maatschappijen. Vraagt men echter, wat de ondervinding sedert het uitvaardigen van het besluit van December 1833 geleerd heeft, dan raadplege men het staatsblad, en men zal ontwaren, dat, buiten twee naamlooze maatschappijen, waarvan de statuten in Januarij 1834 zijn goedgekeurd, en waarvan de oprigting derhalve waarschijnlijk reeds vóór het besluit van December 1833 voorgenomen was, er in *Amsterdam* geene, in *Rotterdam* ééne naamlooze maatschappij is opgerigt, terwijl daarentegen in de laatste achttien maanden in *Amsterdam* niet minder dan vijf of zes assurantie-genootschappen in commanditairen vorm zijn opgerigt geworden; nemende men hiertoe voor het oogenblik zijne toevlugt, liever, dan zich verder aan opgedrongene verpligtingen te onderwerpen. Deze ondervinding moge der regering nader doen zien, hoe vast de overtuiging des handels is. Wat de bedenking aangaat, dat de goede trouw der Nederlandsche ingezetenen door vreemde fortuinzoekers, zoude kunnen worden misbruikt, gelooft de schrijver, dat, zoo de Nederlandsche natie dom genoeg was, om zich telken reize, wanneer hare regering haar niet als eene voogdesse bewaakte, vrijwillig in het net te laten lokken, de bestaande wet haar daartoe in de commanditaire, of zelfs in de pseudo-naamlooze maatschappijen, welke de wet zou daarstellen, gelegenheid genoeg aanbiedt. Bovendien berust deze redenering op de navolgende verkeerde en voor den wetgever onaangenamelijke beginsels als: dat men zou mogen uitgaan van het denkbeeld, dat meerderjarige burgers en dit nog wel meest kooplieden, omtrent de gronden, waarop zij hun vertrouwen willen schenken, ten opzigte van hunne bijzondere belangen, de voogdijschap van de regering zouden behoeven; dat de regering de noodige kennis bezit, om commercieele inrigtingen bij derzelver oprigting te beoordeelen; dat zij de noodige bekendheid zou hebben met het personeel, dat dergelijke inrigtingen tot stand brengt, en dat een onderzoek omtrent statuten, bij den aanvang eener naamlooze maatschappij, eenigen waarborg voor het crediet, dat die maatschappij in de toekomst zou verdienen, kan opleveren. Eene redenering, welke op dergelijke grondslagen berust, zal, naar de meening van den schrijver, toch geenen invloed hebben op de beschouwingen onzer wetgevende magt. Het vertrouwen, dat vroeger in ons Vaderland omtrent naamlooze maatschappijen heerschende is geweest, heeft tot geen misbruik aanleiding gegeven, en er is geene reden, waarom onze kooplieden altijd voortdurend zouden moeten worden beschouwd als onbekwaam, om zonder de autorisatie van eenen voogd te handelen. Nopens het ingeroepen voorbeeld van andere staten, zegt de schrijver, dat de noodzakelijkheid der autorisatie niet in het algemeene Duitsche regt gegrond was; dat, wel is waar, in *Engeland* en in *Frankrijk* de beperking bestaat, doch dat zij in het eerste rijk tot nu toe gebleven is als overblijfsel van de oude Romeinsche wet, en van de Engelsche regtsleer, omtrent corporatien, niet als door het algemeen belang gevorderd; dat daar echter het *al* of *niet* geven van de autorisatie niet van bloote willekeur afhankelijk is; dat het parlement de goedkeuring verleent of weigert, en de natie daarin ten minste eenigen waarborg tegen die willekeur vindt; dat in *Noord-Amerika* het almede de vertegenwoordigers der natie zijn, aan wie dit teeder werk is overgelaten; en dat in *Frankrijk* alleen de beperking bestaat, van waar wij deze uitheemsche plant bij ons hebben moeten zien overplanten. « Ik durf mij niet vermeten — aldus gaat de schrijver voort — den staat van verlichting van de verschillende volken der wereld in verhouding tot elkander te bepalen. Onze regering heeft niet geaarzeld dit te doen, wanneer zij in hare toelichtende memorie, *Engeland* en *Frankrijk* aan het hoofd stelt van, hetgeen zij *het verlichtste gedeelte van de wereld* noemt. In die beide rijken heerscht eene mate van verlichting, welke velen met ons niet zouden wenschen, dat in ons Vaderland plaats greep. Onze regering schijnt er nu anders over te denken, en wij hopen, dat het haar niet moge berouwen; doch in éénen adem, als de verlichtste volken van de wereld, door de tolken van onzen Koning, *Engeland*, *Frankrijk* en *Noord-Amerika* ter eenre, en *Napels* ter andere genoemd te zien, heeft veel in zich, dat onze verwondering treft. Het inroepen van vreemde voorbeelden is zelden juist, en altijd gevaarlijk: laat iedere natie onderzoeken, wat haar dienstig is, en laat zij daarbij vooral hare oude zeden en gewoonten en het bijzonder karakter van hare burgers raadplegen. Onze zeden en gewoonten brengen die bemoeijing der regering met de bijzondere handelingen der burgers niet mede. Voor ons karakter is die gevaarlijk, omdat wij daardoor, bij de voorzigtigheid, die onzen landaard kenschetst, te veel afhankelijk van de regering, ook in onze bijzondere handelingen, zouden worden. Ons karakter behoeft die niet, omdat onze kennis van den handel en onze eigene voorigtigheid ons beter verdedigen tegen het misbruik, dan de onvoldoende, en een, gelijk door mij aangetoond is, denkbeeldig crediet inboezemende bemoeijing der regering zou kunnen doen." De schrijver houdt het er al verder voor, dat er wel degelijk eene lijn van afscheiding kan getrokken worden tusschen naamlooze maatschappijen, welke zich met kanalen, vaarten en stoomwerktuigen bezig houden en gewone handels-societeiten, omdat die lijn werkelijk bestaat; dat het eene onwedersprekelijke waarheid is, dat die naamlooze maatschappijen aan de noodzakelijkheid van voorafgaande bewilliging en van doorgaand toezigt onderworpen zijn, niet omdat zij naamlooze maatschappijen zijn, maar omdat het bijzonder onderwerp, waarmede zij zich bezig houden, de bemoeijing der regering noodzakelijk maakt; en dat, indien er naamlooze maatschappijen tegen de wetten of goede zeden strijdende, worden opgerigt, daartegen reeds bij de gewone burgerlijke wet is gewaakt; zijnde de regtbanken daar, om te oordeelen. Wat aangaat den middelweg, dien de regering zegt in het laatst aangeboden ontwerp te hebben voorgedragen, zegt de schrijver, dat die weg het gevoelen van slechts zeer weinige leden der tweede kamer geweest is, die, zoo na mogelijk, aan den oorspronkelijken geest der regering gebleven zijn; doch dat men niet had verwacht, dat de regering, met voorbijziening van de denkwijze der groote meerderheid, zoo weinige verandering in dit ontwerp zou hebben gebragt.

De schrijver tracht te betoogen: 1° dat, door de aangebodene wetten, de toestand der naamlooze maatschappijen niet zou verbeterd worden; en 2° dat dezelve veeleer zou verergeren. Tot staving dezer bedenkingen, brengt de heer VAN HALL onder anderen bij, dat de noodzakelijkheid der voorafgaande bewilliging en goedkeuring, geheel aan de willekeur der regering overgelaten, welke weigeren of toestaan kan, zonder aan iemand deswege verantwoordelijk te zijn, zou blijven bestaan; en van die noodzakelijkheid, van die mogelijkheid, het anti-nationale, het nuttelooze en het gevaarlijke in mijne vroegere verhandeling over dit onderwerp is aangetoond; — en dat in de wet geene verandering zou komen: alleen zou, door het solidair aansprakelijk stellen der bestuurders, de commissaris *ad hoc* en de even ondoelmatige als lastige verpligting van opzending van staten, welke in de uitvoering reeds zoo geheel illusoir gemaakt is, verdwijnen. De stand der zaak zou echter verergeren, omdat niet alleen het besluit van 1. December 1833 zoude blijven bestaan, maar hetzelve stilzwijgend eene meedere kracht zoude verkrijgen, hetgeen de wettige sanctie der staten-generaal zoude verwerven, waardoor tevens de ernstige en gegronde klagten van den handel eens voor altijd, ook door de wetgevende magt, afgewezen zouden zijn. Wel is waar, er zoude nader kunnen worden onderzocht of gemeld besluit soms in het belang van den handel voor nadere wijzigingen vatbaar mogt zijn; maar die mogelijkheid heeft reeds een jaar bestaan, en blijft altijd voortduren.

Wij deelen den, ten slotte van zijn geschrift door den heer VAN HALL uitgedrukten wensch, dat degenen, die van 's Konings wege deze zaak behandelen, de moeite mogen nemen om zijne gronden en ontwikkelingen te overwegen; en dat, indien de juistheid daarvan door hen niet kan worden ontkend, om den triumf der waarheid te voltooijen. "Waarheid toch is 't, zegt de schrijver, welke ik gezocht heb, en welke ik vooronderstel dat zij zoeken.

Alfabet voor den Opmerker.

(*Vervolg van No. 126.*)

Mode. De grootste despoot, die het menschdom, over den geheelen aardbodem, door alle tijden heen, beheerscht, is de *mode*, volgens onzen VAN DER PALM, eene onderlinge, stilzwijgende afspraak over zekere aangenomene gebruiken, manieren en uiterlijkheden. Geen algemeen geschiedvorder heeft een grooter aantal onderdanen gehad dan deze; want geen, afgoden der oude of hedendaagsche heidenen, hebben zich ooit meer knieën gebogen dan voor deze. En wat de zedelijk- en maatschappelijk verlichten onzer dagen tegen die afgodendienst ook mogen zeggen of schrijven, om hare ijdelheid, laakbaarheid en dwaasheid te bewijzen, het is en

blijft voor een doove-mans deur gefluit: aangezien het meerderdeel der menschen er eene hooge eer in stelt, om modegekken te heeten.

Moed. Dit kracht- en magt-beteekenend woord, kan in geene andere beteekenis worden aangenomen, dan van hem of hen, die zich tegen alle aanranding van persoonlijke of algemeen bestreden wordende regten verzetten; met dien verstande echter, dat wij van dezen den bandiet, den roover uitsluiten, die zich niet zelden met verdubbelden moed verzet tegen hen, die, of van regtswege, of ter handhaving der maatschappelijke orde, den moed der zoodanigen verpligt is te keer te gaan.

Geheel anders daarentegen is de moed van hem, die, worstelend met de rampen en bekommernissen dezes levens, in stille onderwerping dulde en lijdt, en zich zelven aan de altijd wijze beschikkingen van hooger magt onderwerpt. Zulk een moed, zulk eene zielsgesteldheid staat met dien van den held gelijk die, overtuigd van de regtvaardigheid zijner zaak, den boven hem in strijdkrachten opgewassen vijand, gerust, schoon welgewapend, onder de oogen treedt, en alle gevaren onverschrokken trotseert, al offert ook hij voor zijne zaak zijn leven op.

Molen. Dat vele menschen met molentjes loopen, of liever met alle winden draaijen, heeft onze geestige en in zijne zede-dichten onnavolgbare vader CATS, in zijne beschrijving en zedelijke toepassing van eenige kinderspelen, zoo volkomen bewezen, dat wij niets meer noodig hebben, dan dien waren wereldwijze hier zelf te laten spreken:

Het kind, dat zich een mooltjen koopt,
En haastig langs de straten loopt,
Tot dat het eens een koelen wint,
Of zoo het eens een luchtje vint,
Tot dat het eens ter degen waait,
Zoodat het mooltjen ommedraait:
(is de dagelijksche mensch.)
Veel hebben molens binnen haar,
Die ieder niet en wordt gewaar,
Want die ter maten is gemaakt,
Die zoekt, dat hij aan 't malen raakt.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 20 Oct. 2 El 3 Palm 3 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 12 D.
Den 21 Oct. 2 El 2 Palm 2 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 11 D.

BEKENDMAKING.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE *GELDERLAND*,

Brengt bij deze ter kennisse van een ieder wie zulks aangaat, dat bij Zijner Majesteits besluit van den 27sten September 1835 No. 27, is *ingetrokken* de door de Administratie der in- en uitgaande regten en Accijnsen, ingevolge art. 118 der algemeene wet op den ophef der gezegde middelen, van den 26sten Augustus 1822 (Staatsblad No. 38), aan den Expediteur *C. H. BRESSER*, te *Nijmegen*, als *zoodanig* verleende Admissie, en zulks ter zake van onbehoorlijke aangifte tot verkorting van 's Rijks regten, in afwijking van de stellige orders van zijnen Principaal.

Arnhem den 12den October 1835.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
VAN HEECKEREN VAN KELL.

† † † REGENTEN VAN HET BURGERLIJK EN MILITAIR HUIS VAN VERZEKERING, te *Arnhem*, zijn voornemens, om, onder nadere goedkeuring van het Departement van Binnenlandsche Zaken, in het openbaar aan te besteden de LEVERING DER BENOODIGHEDEN, tot het onderhoud der gevangenen in dat gesticht, gedurende het geheele jaar 1836, bestaande in:

Rogge en *Tarwebrood.*
Aardappelen.
Rundvleesch en Rundvet.
Gerstemeel, gepelde Garst of *Gort*, en *Groene Erwten.*
Groenten.
Zout, *Peper*, *Olie*, *Azijn*, en *Kaarsen.*
Zoete Melk.
Steenkolen, *Turf*, en *Hout.*
Legstroo.

Deze aanbesteding zal geschieden op Maandag den zes en twintigsten October 1835, des middags ten twaalf ure, binnen het gemelde Huis, alwaar, van heden af, de op dadelijke betaling gegronde voorwaarden ter lezing en gedeeltelijk de Monsters ter bezigtiging liggen voor de belanghebbenden.

Arnhem den 12den October 1835.

Regenten voornoemd,
H. A. van RAPPARD,
Voorzitter.
VAN GELEIN VITRINGA,
Secretaris.

§ † § De bediening van VROEDVROUW, te *Voorst*, Provincie *Gelderland*, vacant geworden zijnde, zoo worden diegenen, welke genegen mogten zijn om dezelve, op een jaarlijksch traktement van *f* 100. 00, te vervullen, uitgenoodigd, zich, met de vereischte bewijzen voorzien, in Persoon of bij gefrankeerde brieven, vóór den 1sten November 1835 aan te melden bij den Burgemeester van *Voorst*, wonende te *Twello*.

Oproeping van Crediteuren.

De Crediteuren in het faillissement van *HENDRIK PEPERKAMP*, Koopman, wonende te *Arnhem*, worden bij deze opgeroepen, om te verschijnen op het hof van Justitie te *Arnhem*, op Dingsdag den 27sten October 1834, ten 9½ ure; ten einde voordragt te doen tot provisionele sijndics.

Namens den Regter-Commissaris in gemeld faillissement,
J. J. VAN ROSSUM,
Griffier.

Publieke verkooping van Tienden.

De Notaris *S. THIEBOUT VAN ZUYDAM*, residerende te *Terborg*, als daartoe bij vonnis van de Regtbank van Eersten Aanleg te *Zutphen* gecommitteerd, is van meening, op Dingsdag den 27sten October 2835, des morgens om 10 ure, in het Logement *de Roode Leeuw*, vóór Terborg, BIJ TOESLAG, publiek te veilen en verkoopen, de volgende TIENDEN:

1o. Drie Blokken *Doetinchemsche Tienden*, geheven wordende uit gronden, in de Gemeente van het Ambt *Doetinchem* gelegen, te weten:

A de WILDETIEND, ingezet met de hoogen op . . . . . . *f* 3200. 00.
B de HEIDETIEND, ingezet met de hoogen op . . . . . . - 2400. 00.
C de VLAS- EN OLIEZAADSTIEND, ingezet met de hoogen op . . . . . . - 150. 00.
D de Massa der voorschrevene drie Blokken, ingezet met de hoogen op . . . . . . - 6010. 00.

Hebbende de gemelde tienden in de laatste *twintig* jaren gemiddeld opgebragt, jaarlijks *f* 520. 00.

2o. de *Praestingveldsche Tiend*, geheven wordende uit gronden, gelegen onder *Ulft*, Gemeente *Gendringen*, ingezet met de hoogen op . . . . . . *f* 800. 00.

Behoorende de *Doetinchemsche Tienden* VOOR DE HELFT, en de *Prestingveldsche Tiend* VOOR HET GEHEEL tot de onder beneficie van inventaris aanvaarde nalatenschap van Wijlen den Heer *MAURITZ TEN BRINK*, laatst gewoond hebbende en overleden te *Terborg*.

Nadere informatien en visie der conditien te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris. — Brieven franco.

Uit de hand te Koop:

Een in de nabijheid der Havenen van het Tolkantoor, te *Emmerik*, gelegen HUIS, [illegible] No. 567, met eene ruime SCHUUR en grooten TUIN. — Het huis bevat 10 Kamers, Keuken, 2 groote Kelders, eenen zeer goeden Zolder enz., en is bijzonder geschikt en gelegen voor het aanleggen eener FABRIEK, of een EXPEDITIE-KANTOOR.

Nadere koopsvoorwaarden zijn, met vrachtvrije brieven, te bevragen bij
KAEMPFER,
Koninkl. Pruiss. Post-Directeur en Kassier.

Emmerik, den 20 October, 1835.

Uit de hand te Koop:

Eene pas geworpen hebbende, goed Melkgevende EZELIN met haar VEULEN. Met franco-brieven te bevragen bij den Heer *HONDIUS*, *in het Kramhout*, te *Brummen*.

Te Koop:

Eene aanzienlijke partij, van ongeveer 500 mudden *droog* gewonnen en *goed* geconserveerden AKKERMEEK, *van de beste kwaliteit.* Nader te bevragen bij den Notaris Mr. *J. B. SALNER*, te *Lochem.*

§ † § Te *Doesborgh*, aan den Yssel, wordt te Huur aangeboden, om met primo November eerstkomende te aanvaarden, een in den gepasseerden Zomer geheel nieuw opgebouwd BOVEN- en ONDERHUIS, *gestukadoord* en *geplafonneerd*, bestaande in *vier Kamers*, waarvan één behangen; ruime *Keuken*, *Kelder* en *Dienstbodenkamer*; verder, eenen grooten Tuin; staande in de Nieuwstraat, en hebbende een zeer vrolijk en ruim uitzigt.

Te bevragen bij den eigenaar *A. MONGERS*, [illegible] brieven franco.

[illegible]

De Ondergeteekenden hebben de eer het geëerde Publiek te berigten, dat zij voor het *Winter-Saizoen* ontvangen hebben een assortiment MANTELS, ZIJDEN, verschillende soorten van MERINOSSEN, HOEDEN, enz., alsmede vele andere Artikelen, tot dit vak behoorende. — Alles tegen zeer civiele prijzen.

Arnhem, den 20sten October 1835.

BAHLMANN EN COMP.,
in de Ketelstraat.

§ § § Bij de Boekverkoopers *D. A. THIEME* [illegible] *Comp.* te *Arnhem*, zijn bij het gewigt te bekomen [illegible] BOEKEN in [illegible] tot gebruik voor Winkeliers.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.